

Raport z konsultacji

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw.

Projekt został przesłany do konsultacji następującym partnerom społecznym:

1. Komisji Krajowej NSZZ Solidarność,
2. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
3. Forum Związków Zawodowych,
4. Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
5. Konfederacji Lewiatan,
6. Związkowi Rzemiosła Polskiego,
7. Związkowi Pracodawców Business Centre Club

Związek Rzemiosła Polskiego poinformował, że nie zgłasza uwag do przedmiotowego projektu.

Lewiatan - zasadniczo pozytywnie ocenia kierunek proponowanej zmiany w postaci wprowadzenia indywidualnych rachunków składkowych dla płatników składek, na które będzie dokonywana tylko jedna wpłata na wszystkie należności z tytułu poszczególnych składek. Niemniej jednak należy zauważyć, że trudno jest dziś jednoznacznie dokonać oceny skutków zastosowania nowego rozwiązania. Odnośnie tej propozycji pojawiają się również wątpliwości w kontekście zapowiadanego wprowadzania rachunków składkowych, w sytuacji planowanego wdrożenia jednolitego zobowiązania podatkowo – składkowego.

Odnosząc się szczegółowo do projektu, Lewiatan proponuje w projektowanym art. 33 dodać odesłanie do art. 2a, 199a § 3 oraz art. 306g ordynacji podatkowej, a także skreślić § 1-5 w art. 112. Odesłanie do art. 2a (zasada in dubio pro tributario): Niedające się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego rozstrzyga się na korzyść podatnika. Ponadto, proponuje odwołanie do całego art. 112, tj. powrót do stanu prawnego sprzed 1 stycznia 2016 r., co będzie oznaczało, że nabywca przedsiębiorstwa nie będzie odpowiadał za zaległości zbywającego nie widniejące w zaświadczeniu (art. 112 § 6).

Proponuje również uściślenie zasad postępowania organów ubezpieczeniowych poprzez odpowiednie stosowanie art. 199a § 3, który nakazuje organowi (w razie powstania po jego stronie wątpliwości) zwrócić się do sądu powszechnego w celu ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa z którym związane są skutki podatkowe.

Dodatkowo Lewiatan proponuje:

- projektowanemu art. 43b ust 2. - nadać nowe brzmienie uwzględniające termin do którego informacja powinna zostać przekazana;
- wykreślenie ust. 4 w projektowanym art. 43b, jako usunięcie zbędnego formalizmu, a w konsekwencji zmianę numeracji projektowanego art. 43b ust. 5 na ust. 4;
- aby rozporządzenie, o którym mowa w projektowanym art. 49 ust. 1 pkt. 1a - przewidywało także dla ZUS obowiązek informowania płatnika składek, w jaki

sposób, w jakiej wysokości i terminie rozliczył wpłacone składki na poszczególne fundusze oraz określać szczegółowe zasady ich rozliczania;

- zmianę art. 50 ustawy o s.u.s., tak aby zmiana ta umożliwiła płatnikowi składek ustalenie, czy należy daną osobę zgłosić do ubezpieczeń (w razie zbiegu tytułów), jak również uzyskać informację w zakresie opłaconych za danego ubezpieczonego składek. Jednocześnie pozytywnie ocenia proponowaną zmianę w zakresie zaświadczenia o niezaleganiu, które wygenerowane z systemu będzie miało moc dokumentu urzędowego.
- artykułowi 24 ust. 5f ustawy o s.u.s. nadać nowe brzmienie. Zmiana ma zbliżyć przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do zasad stosowanych w ordynacji podatkowej. Zawieszenie biegu przedawnienia już od dnia wszczęcia postępowania przez organ jest rozwiązaniem bardziej restrykcyjnym niż zastosowane w ordynacji podatkowej.
- artykułowi 34 ust. 6 ustawy o s.u.s. nadać nowe brzmienie. Zmiana ma 2 cele:
Jednoznaczne stworzenie płatnikom możliwości zainicjowania sprawdzenia przez Zakład prawidłowego naliczania składek. W obecnym stanie prawnym Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje takich sprawdzeń z urzędu i zazwyczaj po znacznym okresie czasu, co przyczynia się do obciążenia płatnika odsetkami od zaległości.
Określenie jakie dokumenty pozwalają płatnikowi działać w zaufaniu, że składki zostały opłacone przez innego płatnika. Proponuje się, aby dokumentami były oświadczenia bądź ubezpieczonego bądź innego płatnika. Obecne brzmienie art. 34 ust. 6 przenosi na płatników odpowiedzialność za nieprawdziwe oświadczenia składane im przez ubezpieczonych. Postuluje się odpowiednie zastosowanie art. 19 ust. 6, który brzmi „Za skutki błędnego zawiadomienia powodującego nieopłacenie należnych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe odpowiada ubezpieczony”.
- artykułowi 89 ust. 5 ustawy o s.u.s. nadać nowe brzmienie. Zmiana ma polegać na skreśleniu po słowie „zecznań” słowa „świadków”. Zmiana wykluczy wątpliwości co do zakresu informacji, jakie powinien otrzymać płatnik o czynnościach kontrolnych.

Lewiatan proponuje także zmianę ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, poprzez dodanie §2* do art. 477¹⁴. Proponowana zmiana doprowadzi do znaczącego przyspieszenia i usprawnienia postępowań przed sądami okręgowymi w sprawach dotyczących ubezpieczeń społecznych.

Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa – wskazała, iż o ile w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych znajduje się przepis, zgodnie z którym przez rachunek bankowy należy rozumieć zarówno rachunek bankowy jak i rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej przedsiębiorcy będącego jej członkiem (art. 4 pkt 16 ustawy o s.u.s.), o tyle brak jest przepisu, w myśl którego przez bank należy rozumieć zarówno bank jak i spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. W związku z tym, w ocenie Kasy Krajowej, powinien ulec stosownemu uzupełnieniu przepis art. 47 ust. 4a pkt 1 oraz pkt 3 w art. 47 ust. 4a. W pozostałym zakresie Kasa Krajowa nie wnosi uwag do przedmiotowego projektu ustawy.

Komisja Nadzoru Finansowego pozytywnie odniosła się do uwag zaproponowanych przez KSKOK

Związek Banków Polskich - wskazał, iż projekt ustawy zakładający, m.in. wprowadzenie jednego rachunku, na który płatnik składek będzie przekazywał należności ze wszystkich tytułów składkowych należy uznać za zmianę w dobrym kierunku. Zdaniem ZBP należy jednak zwrócić uwagę na art. 43 b, gdzie w ust. 2 mowa o przekazaniu płatnikowi informacji o numerze rachunku składowego w formie dokumentu pisemnego lub w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wykorzystywanego przez Zakład - nie wiadomo jednak od czego będzie zależeł wybór przez Zakład drogi komunikacji z płatnikiem.

W ust. 3 ww. przepisu zdaniem ZBP brakuje wskazania terminu, w jakim Zakład będzie przysyłał płatnikom składek informacje o numerze rachunku składowego, a przez to nie wiadomo, kiedy to na płatnika składek przechodzi ciężar dowiedzenia się, jaki jest numer rachunku składowego. ZBP proponuje wskazać w art. 43b ust. 3 po jakim czasie, w przypadku nieotrzymania informacji z Zakładu, płatnik składek ma się zwrócić do ZUS z prośbą o przekazanie niezbędnych informacji.

Rzecznik Finansowy - uznał propozycję przydzielenia każdemu płatnikowi indywidualnego bankowego numeru składowego za znaczące ułatwienie dla płatników oraz narzędzie zwiększające ściągalność składek. Ponadto korzystnie ocenił doprecyzowanie zrównania pod względem prawnym wydruków elektronicznie wygenerowanych przez uprawnioną osobę z PUE ZUS z zaświadczeniami wystawianymi przez Zakład w postaci papierowej. Równocześnie Rzecznik wyraził wątpliwości co do propozycji wprowadzenia nowego modelu rekompensowaniu opóźnień w przekazywaniu składek do OFE, poprzez finansowanie odsetek z tytułu nieterminowego przekazywania składek do OFE w całości przez Zakład ze środków wydzielonych na jego działalność, bez analizy z czyjej winy nastąpiło opóźnienie. Rzecznik zwrócił także uwagę na brak przepisów, określających sposób załatwiania spraw rozliczeniowych będących już w toku, a także nadpłat i niedopłat składkowych dotyczących różnych okresów tj. sprzed i po zmianie, a ujawnianych w trakcie przyszłych kontroli.

Narodowy Bank Polskich w przedłożonej opinii zwrócił uwagę na potrzebę doprecyzowania, że numer rachunku składowego jest indywidualnym numerem rachunku płatniczego dla każdego z płatników składek, a rola ZUS jako dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunki płatnicze dla płatników składek powinna być wprost wyrażona w ustawie. Równocześnie, sprawowanie przez ZUS roli dostawcy prowadzącego rachunki płatnicze powoduje wątpliwości, czy pod względem technicznym ZUS, nie uczestnicząc w rozliczeniach i rozrachunkach międzybankowych będzie w stanie tę rolę wypełniać. W opinii banku centralnego jednocześnie z powierzeniem ZUS roli dostawcy usług płatniczych konieczne wydaje się wskazanie, że NBP wykonuje obsługę ZUS w zakresie płatności będących przedmiotem nowelizacji. NBP postulował także o uwzględnienie (jak w obecnie obowiązujących przepisach) sytuacji, w której w warunkach prowadzenia przez NBP rachunków składowych ZUS, jeżeli składkę płaci posiadacz rachunku w NBP to nie jest to przelew międzybankowy. Jeżeli bankiem obsługującym rachunki składowe w ZUS miałyby być nadal NBP, to dotychczasowe zapisy powinny zostać utrzymane.

NBP wskazał także na potrzebę uzupełnienia/pogłębienia uzasadnienia zmiany polegającej na rozpoczęciu przez ZUS świadczenia usług płatniczych, szczególnie w kontekście wskazania jakiego rodzaju usługi płatnicze mogłyby samodzielnie dostarczać ZUS.

NBP zwrócił dodatkowo uwagę na występującą w projekcie nieścisłość polegającą na tym, że z niektórych zapisów wynika, że to nie ZUS będzie występował w roli dostawcy usług płatniczych, a będzie nim bank prowadzący rachunek dla ZUS. Zgłoszono także zastrzeżenie co do zapisu, że obsługę wygenerowanych indywidualnych rachunków może prowadzić dowolny podmiot (bank) – zwracając uwagę, że wybór takiego podmiotu jest ograniczony przepisami ustawy o finansach publicznych.